

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ

« 30 »

2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Олег МАРЕНКОВ

« 30 »

05

2025 р.

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю С3 Міжнародні відносини

освітньо-наукова програма Міжнародні відносини

на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
з іншої галузі

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету суспільних наук і міжнародних
відносин

від «07» квітня 2025 р.;

протокол № 10

Голова вченої ради

(Віталій КРИВОШЕЇН)

Дніпро-2025

Програма додаткового вступного випробування для конкурсного відбору вступників до аспірантури для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії (PhD) за спеціальністю **С3 Міжнародні відносини**, освітньо-наукова програма Міжнародні відносини (на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста)–Д: ДНУ, 2025. - 12с.

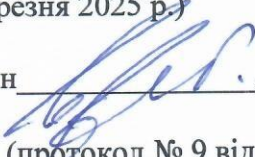
Розробники:

1. Іщенко І.В., доктор політичних наук, професор, гарант освітньої програми, керівник проектної групи, професор кафедри міжнародних відносин; завідувач кафедри міжнародних відносин;
2. Петров П.Г., кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин.
3. Головка І.К., кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин.

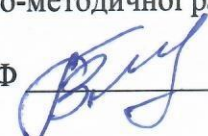
Програма вступного іспиту ухвалена:

Програма вступного іспиту ухвалена:

- на засіданні кафедри (протокол № 10 від 27 березня 2025 р.)

Завідувач кафедри міжнародних відносин / Ігор ІЩЕНКО /

- на засіданні науково-методичної ради ФСНМВ (протокол № 9 від 04 квітня 2025р.)

Голова НМРФ (Іван ГОЛОВКО)

Гарант освітньо-наукової програми Міжнародні відносини

 / Ігор ІЩЕНКО /

1. ЗМІСТ РОЗДІЛІВ ТА ТЕМ ДИСЦИПЛІН

1. Технологічний підхід до аналізу міжнародних відносин

Міжнародні відносини та світова політика: сутність, зміст, види, функції, основні тенденції розвитку. Дослідження міжнародних відносин: основні школи та напрями. Традиційно-історичний підхід: переваги та недоліки. Особливості історико-соціологічного підходу до дослідження міжнародних систем. Р.Арон як один з засновників історико-соціологічного підходу. Евристичний підхід до дослідження міжнародних систем. Абстрактні моделі міжнародних систем М. Каплана.

Змішаний підхід до дослідження міжнародних систем. Синтез історико-соціологічного та евристичного підходів до дослідження міжнародних систем. Історично послідовні міжнародні системи Р. Роузкранса та Е.Луарда. Емпіричний підхід.

Геополітика як форма інтерпретації міжнародних відносин. Концепції Маккіндера та Хаусхофера. Геополітична ситуація у світі після закінчення холодної війни. Геополітична динаміка посткомуністичного світу та суперечності геополітичного визначення України. Україна у міжнародних концепціях і стратегіях ХХ століття.

Глобалізація як явище і феномен. Сутність та характеристика основних підходів у дослідженні глобалізаційних процесів. Методологія дослідження глобальних процесів: системний підхід, структурно-функціональний аналіз, цивілізаційний аналіз, політична герменевтика. Економічна глобалізація як складова системних глобальних змін. Поняття світового економічного простору та циклічність розвитку світового господарства. Поняття, джерела та рушійні сили політичної глобалізації. Основні підходи до класифікації глобальних політичних проблем.

Проблеми демократичних змін у глобальному середовищі. Глобальні інформаційні технології та їх значення. Проблеми самоідентифікації людини в умовах глобалізації.

Основні інтерпретації поняття «регіон». Гомогенні та вузлові регіони. Прості, складні і тотальні регіони. Інші критерії типологізації регіонів. Теорія розселення В. Крісталлера. Економічний і культурний детермінізм у поясненні процесів територіального та регіонального розвитку. Методи оцінки впливу основних напрямів державної політики на регіональний розвиток. Методи регулювання регіонального розвитку. Феномен регіональної інтеграції у сучасному світі. НАТО як основна структура колективної безпеки на євроатлантичному просторі. Світові моделі місцевого самоврядування.

2. Технології пропаганди в міжнародних відносинах

Політична пропаганда: поняття та сутність. Формування концептуальних передумов вивчення політичної пропаганди. Початок вивчення політичної пропаганди у творі брахмана Чанак'ї Каутільї «Артхашастра». Підходи до вивчення пропаганди: ідеологічного підхід, психологічний підхід, культурологічний підхід, комунікативний підхід. Методологія та методика дослідження політичної пропаганди в міжнародних відносинах. Чинники, які ускладнюють аналіз пропаганди. Сутнісний та структурний виміри політичної пропаганди. Суб'єкти та об'єкти політичної пропаганди. Форми, ресурси та функції політичної пропаганди. Символи як когнітивно-детермінуючі засоби політичної пропаганди. Когнітивно-структуруючий потенціал міфу в здійсненні політичної пропаганди. Пропагандистська природа ідеології як інструменту структурування політичної реальності. Виробництво віртуальної політичної реальності як засіб пропаганди. Пропагандистські механізми конституювання політичної поведінки. Комунікативні основи впливу політичної пропаганди на поведінку. Механізм емпатичної комунікації як детермінанта ефективності політичної пропаганди. Ціннісно-нормативні механізми політичної пропаганди щодо регулювання політичної поведінки. Роль психологічних механізмів політичної пропаганди в здійсненні її впливу на поведінку. Основні технології політичної пропаганди та принципи їх здійснення. Принципи пропаганди як умови ефективного застосування її технологій. Політичний іміджмейкінг як провідна технологія сучасної пропаганди. Специфіка здійснення контрпропагандистських політичних технологій. Внутрішньополітичний вимір здійснення політичної пропаганди. Пропаганда

як інструмент посилення впливу держави на міжнародній арені. Політична пропаганда у вимірах української політичної реальності.

3. Концептуально-теоретичні засади аналізу міжнародних систем і глобальних змін

Основні парадигми дослідження глобальних міжнародно-політичних процесів. Механістична, енергетична, інформаційна та організаційна парадигми. Формаційна парадигма. Світ-системний підхід. Цивілізаційний підхід. Змішані підходи. Діалектика циклічності, лінійності, стадійності та цивілізаційної унікальності розвитку людства в дослідженні міжнародно-політичних проблем глобального розвитку. Поняття глобального розвитку, його системний характер. Сутність і основні характеристики системності. Поняття системи в сучасній науці. Дескриптивний та конструктивний підходи до визначення системи. Онтологічна та гносеологічна системність. Головні аспекти гносеологічної системності: системний підхід, загальна теорія систем, спеціальні теорії систем, системний метод, системний аналіз, системне проектування, системотехніка. Системний підхід як принцип пізнання. Пізнавальна і методологічна функції системного методу. Пояснювальна і систематизуюча функції системної теорії. Формування загальної теорії систем. Варіанти загальної теорії систем та їх вплив на системні дослідження міжнародних відносин. Погляди О. Богданова і Л. Берталанфі. Варіанти спеціальних системних теорій. Підходи Н. Віннера, Д. Істона.

Транскрипції системи в сучасній науці про міжнародні відносини. Теорія міжнародних систем та її складові частини. Атрибути міжнародних систем. Міжнародні системи як об'єкт наукового дослідження. Етапи системних досліджень міжнародних відносин. Системний підхід у міжнародно-політичній науці. Погляди Б. Бузана, Т. Парсонса, Р. Литтла, М. Каплана. Рівневий аналіз міжнародних відносин: К. Волтц, Д. Сінгер. Дослідження структури міжнародних систем у працях К. Дойча, Р. Роузкранца. Метод системного моделювання й моделі міжнародних систем М. Каплана, С. Хоффмана, Ч. Маклелланда. Підходи до дослідження міжнародних систем. Тридиційно-історичний підхід: переваги та недоліки. Особливості історико-соціологічного підходу до дослідження міжнародних систем. Р. Арон як один із засновників історико-соціологічного підходу. Евристичний (структурний) підхід до дослідження міжнародних систем. Абстрактні моделі міжнародних систем. Змішаний підхід до дослідження міжнародних систем. Синтез історико-соціологічного та евристичного підходів до дослідження міжнародних систем. Історично послідовні міжнародні системи в концепціях Р. Роузкранца та Е. Луарда. Емпіричний підхід. Транссистемний (наскрізний) підхід. Синергетичний підхід. Світ-системна теорія. Погляди А. Франка, І. Валлерстайна, Г. Сандерсона, В. Макнейла, К. Чейз-Дана та їх значення для сучасного наукового аналізу міжнародних систем і глобальних змін.

4. Форми багатосторонньої дипломатії

Підходи до визначення дефініції «міжнародна (міжурядова) організація. Класифікація сучасних міжнародних організацій. Зародження інституту постійних представництв при міжнародних організаціях. Основні функції постійного представництва при міжнародній організації. Віденська конвенція про представництво держав в їхніх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру від 14 березня 1975 р. - міжнародно-правова основа діяльності постійних представництв при міжнародних організаціях. Головна відмінність між посольством і постійним представництвом при міжнародній організації. Процедура видачі повноважень главі постійного представництва.

Обов'язки держави перебування міжнародної організації до постійних представництв при міжнародних організаціях. Привілеї та імунітети постійних представництв при міжнародних організаціях.

Делегації, які направляються для участі в роботі сесії міжнародних організацій та їх органів - як тимчасові закордонні органи зовнішніх зносин держави. Види таких делегацій: делегації держав-членів, які беруть участь у роботі органів з правом голосу; делегації, які беруть участь в дискусіях без права голосу; делегації, які запрошуються для викладу своїх позицій без участі в обговоренні.

Направлення делегацій, правова основа їх діяльності. Склад делегацій, категорії та чисельність їх персоналу. Повноваження делегацій, їх об'єми, порядок надання та реалізації. Призначення глав і членів делегацій. Завдання делегацій і засоби їх виконання (приміщення делегацій, свобода зносин, свобода пересування членів делегацій). Питання про делегації спостерігачів в органах міжнародних організацій. Поняття і види міжнародних конференцій, нарад, конгресів, симпозіумів тощо, їх роль, місце та значення в сучасній міжнародній, зокрема, дипломатичній практиці.

Порядок скликання міжнародних конференцій. Визначення кола держав-учасниць міжнародних нарад і конференцій, правові аспекти їх участі. Перелік питань для обговорення. Порядок відкриття конференції. Прийняття регламенту. Питання про голову конференції. Інститут співголів. Секретаріат конференції та інші її органи.

5. Міжнародні системи: типологія, структура, функції

Поняття системи і системний підхід у міжнародно-політичній науці. Етапи розвитку системного підходу в міжнародно-політичній науці. Розвиток системних міжнародно-політичних досліджень у 50–70-рр. XX ст. Поняття еквівалентності політичної і міжнародної систем (Л. Берталанфі, Т. Парсонс, Д. Істон, М. Каплан). Міжнародна система як еквівалент соціальної системи, соціального консенсусу та соціальних ролей (Р. Арон). Структурно-функціональні характеристики міжнародних систем.

Міжнародна система як політологічна категорія. Детермінанти міжнародної системи. Структура міжнародних систем як критерій її типології. Типологія міжнародних систем за М. Капланом. Гомогенний, гетерогенний та ієрархічний типи міжнародних відносин. Конфігурація співвідношення сил та ієрархія акторів. Гомогенність і гетерогенність системи. Типології міжнародних систем за природою елементів. Теорії ієрархії. Критерії ієрархії. Класифікація регіональних систем. Горизонтальний і вертикальний типи інтеграційних систем (ЄС, НАФТА, АСЕАН, АТЕС). Інтеграція та фрагментація. Погляди Дж. Розенау. Геополітична дихотомія: національні держави і регіони. Моделі глобальної політичної системи (Х. Альгор, Д. Ламперт, Я. Фергюсон). Становлення світової системи. Співвідношення понять «міжнародна система» і «світова система». Світові системи в концепціях І. Валлерстайна, І. Галтунга, К. Волтса, Р. Роузкранца. Поняття «центру», «периферії» і «напівпериферії» в теорії світових систем.

Багатофункціональність і напівфункціональність як змістовні характеристики міжнародних систем. Фактори трансформації міжнародних систем. Умови переходу від біполярної до мультиполярної системи. Явище монополярності за умов існування «єдиної наддержави». Концепція Дж. Ная про політичну ієрархію в міжнародному співтоваристві.

6. Динаміка міжнародних систем

Процес розвитку міжнародних систем. Фази розвитку міжнародних систем. Міжнародна система як неформальна інституалізація співвідношення сил між державами у відповідному просторово-часовому контексті. Поняття просторово-часового континууму М. Бахтіна. Розвиток як процес. Лінійність, циклічність, стадійність. Циклічність і періодичність. Великі цикли М. Кондратьєва. Типи процесів у міжнародно-політичному просторі. Лінійні, рівномірно-поступальні процеси. Процеси хвильового або циклічного характеру. Цикли та хвилі. Процеси стадійної природи. Вибухові процеси. Лінійні, рівномірно-поступальні процеси. Процеси стадійної природи. Вибухові процеси. Системні війни. Концептуальні елементи системних війн (Дж. Модельського, М. Мілдарського, І. Валлерстайна, Р. Гілпіна). Самоорганізація нелінійних систем. Теорія турбулентності Д. Розенау. Закони функціонування і трансформації міжнародних систем. Поняття глобального розвитку, його структура, складники. Глобальний простір і глобальний час. Синхронний та діахронний підходи до аналізу проблем розвитку. Цивілізаційно-історичний час-простір (хронотоп). Понятійний ряд «переміни–зміни–трансформація–еволюція–розвиток–революція», головні критерії їх розрізнення. Динаміка глобального розвитку. Мегатенденції та мегатренди глобального розвитку.

Світовий політичний процес як наукова категорія і об'єктивна реальність. Світовий соціум і його складники. Сукупність змін політичних статусів. Функціональна єдність і суперечність дій і взаємодій суб'єктів міжнародних відносин. Політична неоднорідність світу. Глобальні форми співіснування людей. Формування глобальної свідомості. Глобальна

політична культура. Глобальне суспільство. Глобальне громадянське суспільство. Політичне регулювання глобальних процесів. Конфлікти в контексті глобального розвитку. Концепція безпеки у глобальному світі.

7. Виклики сучасній дипломатії

Дипломатія контртероризму і дипломатія під загрозою тероризму. Інструменти дипломатичного контртероризму. Використання інформаційної пропаганди, консультацій із зарубіжними антитерористичними організаціями, переговорів для видачі терористів і ін. Проблеми багатосторонньої дипломатії в боротьбі проти терору.

Дипломатичне представництво в країні потенційного тероризму. Поведінка дипломатів. Вивчення культури країни. Пошук потенційних друзів серед еліти суспільства країни перебування як елемент протидії тероризму.

Проблеми забезпечення особистої безпеки дипломатів. Гарантування особистої безпеки дипломатів та дипломатичних установ в міжнародному законодавстві. Проблеми гарантування безпеки дипломатів у період військового протистояння, міжнародних конфліктів.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЗАПРОПОНОВАНИХ ДЛЯ ІСПИТУ

Вступні випробування проводяться за рішенням екзаменаційної комісії за білетами. Для підготовки відповіді використовують екзаменаційні листки, що зберігаються в особовій справі вступника.

З програмами вступних випробувань, переліком питань, порядком проведення вступних випробувань за спеціальністю СЗ Міжнародні відносини, вступники мають змогу ознайомитися на офіційному сайті ДНУ.

Рівень знань вступників оцінюється екзаменаційною комісією за стобальною системою. Результати проведення вступного випробування оформляються протоколом, в якому фіксуються екзаменаційні питання. На кожного вступника ведеться окремий протокол.

Протоколи прийому вступних випробувань після затвердження зберігаються в особовій справі вступника.

Питання, запропоновані для вступників в аспірантуру за спеціальністю СЗ Міжнародні відносини ОНП Міжнародні відносини у 2025 р.

1. Технологічний підхід до аналізу міжнародних відносин

Міжнародні відносини та світова політика: сутність, зміст, види, функції, основні тенденції розвитку. Дослідження міжнародних відносин: основні школи та напрями.

Геополітика як форма інтерпретації міжнародних відносин. Концепції Маккіндера та Хаусхофера. Геополітична ситуація у світі після закінчення холодної війни. Геополітична динаміка посткомуністичного світу та суперечності геополітичного визначення України..

Глобалізація як явище і феномен. Сутність та характеристика основних підходів у дослідженні глобалізаційних процесів. Методологія дослідження глобальних процесів: системний підхід, структурно-функціональний аналіз, цивілізаційний аналіз, політична герменевтика.

Основні інтерпретації поняття «регіон». Гомогенні та вузлові регіони. Прості, складні і тотальні регіони. Інші критерії типологізації регіонів. Теорія розселення В. Крісталлера.

2. Технології пропаганди в міжнародних відносинах

Політична пропаганда: поняття та сутність.

Підходи до вивчення пропаганди: ідеологічний підхід, психологічний підхід, культурологічний підхід, комунікативний підхід.

Методологія та методика дослідження політичної пропаганди в міжнародних відносинах.

Суб'єкти та об'єкти політичної пропаганди.

Форми, ресурси та функції політичної пропаганди.
Виробництво віртуальної політичної реальності як засіб пропаганди.
Політичний іміджмейкінг як провідна технологія сучасної пропаганди.
Пропаганда як інструмент посилення впливу держави на міжнародній арені.
Політична пропаганда у вимірах української політичної реальності.

3. Концептуально-теоретичні засади аналізу міжнародних систем і глобальних змін

Основні парадигми дослідження глобальних міжнародно-політичних процесів.
Поняття глобального розвитку, його системний характер.
Поняття системи в сучасній науці. Дескриптивний та конструктивний підходи до визначення системи.
Системний підхід як принцип пізнання.
Варіанти загальної теорії систем та їх вплив на системні дослідження міжнародних відносин.
Транскрипції системи в сучасній науці про міжнародні відносини.
Теорія міжнародних систем та її складові частини.
Атрибути міжнародних систем.
Міжнародні системи як об'єкт наукового дослідження.
Етапи системних досліджень міжнародних відносин.
Системний підхід у міжнародно-політичній науці.
Рівневий аналіз міжнародних відносин: К. Волтц, Д. Сінгер.
Підходи до дослідження міжнародних систем.
Особливості історико-соціологічного підходу до дослідження міжнародних систем.
Синергетичний підхід до аналізу міжнародних систем і глобальних змін.
Погляди А. Франка, І. Валлерстайна, Г. Сандерсона, В. Макнейла, К. Чейз-Дана та їх значення для сучасного наукового аналізу міжнародних систем і глобальних змін.

4. Форми багатосторонньої дипломатії

Підходи до визначення дефініції «міжнародна (міжурядова) організація».
Класифікація сучасних міжнародних організацій.
Зародження інституту постійних представництв при міжнародних організаціях.
Основні функції постійного представництва при міжнародній організації.
Обов'язки держави перебування міжнародної організації до постійних представництв при міжнародних організаціях.
Привілеї та імунітети постійних представництв при міжнародних організаціях.
Делегації, які направляються для участі в роботі сесії міжнародних організацій та їх органів.
Порядок скликання та роботи міжнародних конференцій.

5. Міжнародні системи: типологія, структура, функції

Поняття еквівалентності політичної і міжнародної систем (Л. Берталанфі, Т. Парсонс, Д. Істон, М. Каплан).
Міжнародна система як еквівалент соціальної системи, соціального консенсусу та соціальних ролей (Р. Арон).
Структурно-функціональні характеристики міжнародних систем.
Міжнародна система як політологічна категорія.
Типологія міжнародних систем за М. Капланом.
Класифікація регіональних систем.
Горизонтальний і вертикальний типи інтеграційних систем (ЄС, НАФТА, АСЕАН, АТЕС).
Геополітична дихотомія: національні держави і регіони.
Становлення світової системи. Співвідношення понять «міжнародна система» і «світова система».

Багатофункціональність і напівфункціональність як змістовні характеристики міжнародних систем.

Явище монополярності за умов існування «єдиної наддержави».

6. Динаміка міжнародних систем

Фази розвитку міжнародних систем.

Розвиток як процес. Лінійність, циклічність, стадійність.

Типи процесів у міжнародно-політичному просторі.

Процеси стадійної природи.

Концептуальні елементи системних війн (Дж. Модельського, М. Мілдарського, І. Валлерстайна, Р. Гілпіна).

Теорія турбулентності Д. Розенау.

Закони функціонування і трансформації міжнародних систем.

Глобальний простір і глобальний час.

Мегатенденції та мегатренди глобального розвитку.

Глобальні форми співіснування людей

Глобальне громадянське суспільство.

Конфлікти в контексті глобального розвитку.

Концепція безпеки у глобальному світі.

7. Виклики сучасній дипломатії

Дипломатія контртероризму.

Робота дипломатичного представництва в країні потенційного тероризму.

Специфіка виконання дипломатичних функцій в країні потенційного тероризму.

Проблеми забезпечення особистої безпеки дипломатів.

Гарантування особистої безпеки дипломатів та дипломатичних установ в міжнародному законодавстві.

Проблеми гарантування безпеки дипломатів у період військового протистояння, міжнародних конфліктів.

Структура білету та критерії оцінки відповідей

Тривалість додаткового вступного випробування – 90 хвилин.

Екзаменаційний білет складається з 40 тестових завдань. Всі питання складані у формі обрання однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих. Оцінка за відповідь на кожне тестове завдання може набувати 5 балів у випадку вірної відповіді або 0 балів у випадку невірної відповіді (або відсутності відповіді). Остаточна оцінка за екзаменаційну роботу вступника виставляється як сума отриманих балів по кожному завданню. Максимально можлива оцінка – 200 балів.

Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті	Кількість балів за одне завдання	Максимальний підсумковий бал за весь іспит
Тестове завдання з обранням однієї правильної відповіді	40	5	200

3. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Технологічний підхід до аналізу міжнародних відносин

- Міжнародні відносини та світова політика : підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Крушинський, С. П. Галака та ін. ; за ред. В. А. Манжоли. – К.: Знання, 2014. – 662 с.
- Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / М. П. Требін. Л. М. Герасіна, В. Л. Потрібна та ін. – Харків : Право, 2016. – 540 с.
- Перфільєва А.О. Посібник до вивчення курсу «Міжнародні системи та глобальний розвиток» / Навчальний посібник / А. О. Перфільєва. – 2016. – 32с.
- Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. / П.М. Лісовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2017. – 156 с.
- Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник/ Т.В. Стройко. – К.: Кондор-Видавництво, 2018. –250 с.
- Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин. – К.: Центр навчальної літератури, 2019, 256 с.
- Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. К. : Вадекс, 2020. 524 с.
- Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні відносини ХХ століття : навч. посіб. 5-те вид., розшир. і допов. Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2019. 386 с.
- Мателешко Ю. П. Теорія міжнародних відносин : навч. посібн. Ужгород, 2020, 156 с.

2. Технології пропаганди в міжнародних відносинах

- Почепцов Г.Г. Від покемонів до гібридних війн: нові комунікативні технології ХХІ ст. – К.: Києво-Могилянська академія, 2017. - 260 с.
- Павлов Д. Теорія пропаганди Жака Еллюля / Д. Павлов // Науковий вісник [Одеського національного економічного університету]. - 2015. - № 10. - С.198-212.
- Павлов Д.М. Теорія пропаганди Леонарда Дуба // Чорноморський державний університет імені Петра Могили/ Наукові праці. Політологія. – 2016. – Т.284, №272. – С.33-38.
- Полторах В. Пропаганда та її місце в процесі ведення інформаційних війн. Основні форми пропагандистського впливу: пряма пропаганда, джінса, публіситі, пропаганда URL: <https://visnukpfs.dp.ua/index.php/PFS/article/view/1003/1429>
- Vysotskyi O., Pavlov D. Spaces of propaganda as structural and functional dimensions of its deployment in domestic politics and in the international arena URL: <https://fip.dp.ua/index.php/FIP/article/view/1013/1159>

3. Концептуально-теоретичні засади аналізу міжнародних систем і глобальних змін

- Манжола, В. А. Міжнародні системи та глобальний розвиток: підруч. / В. А. Манжола, О. А. Коппель, М. Г. Капітоненко. – К., 2014.
- Рогач О. Багатонаціональні підприємства. Підручник. К.: ВПЦ Київський університет.- 2019.- 383 с.
- Міжнародні відносини та світова політика : підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Крушинський, С. П. Галака та ін. ; за ред. В. А. Манжоли. – К. : Знання, 2014. – 662 с.
- Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / М. П. Требін. Л. М. Герасіна, В. Л. Потрібна та ін. – Харків : Право. 2016. – 540 с.
- Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. К. : Вадекс, 2020. 524 с.
- Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні відносини ХХ століття : навч. посіб. 5-те вид., розшир. і допов. Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2019. 386 с.
- Перфільєва А.О. Посібник до вивчення курсу «Міжнародні системи та глобальний розвиток» / Навчальний посібник / А. О. Перфільєва. – 2016. – 32с.
- Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. / П.М. Лісовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2017. – 156 с.

4. Форми багатосторонньої дипломатії

Дипломатична та консульська служба: навч. посіб. / Я. Б. Турчин, О. Н. Горбач, Л. О. Дорош та ін. ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». — Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. — 224 с.

Стройко Т.В. Міжнародні організації: Навч. посібник/ Т.В. Стройко. — К.: Кондор-Видавництво, 2018. —250 с.

Посольство і консульство: організація і форми роботи : навч. посіб. / Олександра Петрівна Сагайдак, П.Д. Сардачук / Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Київ : Знання, 2014.

Подворна О.Г. Дипломатичний протокол та етикет: навчальний посібник. Вид. 2-ге: перероб. та доп. Острог: Національний університет «Острозька академія», 2020. 218 с.

Григор О. О.Багатостороння дипломатія як чинник урегулювання міжнародних конфліктів і кризових ситуацій URL: https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/1473/1/gileya_2015_99_88.pdf

Routledge Handbook of Public Diplomacy. Second Edition / Ed. By Nancy Snow, Nicholas J. Cull. — NewYork, London: Routledge Taylor & Francis Group, 2020. — 503 p.

Bjola C., Holmes M. Digital Diplomacy: Theory and Practice. — Oxfordshire, England: Routledge, 2015.

Hamilton, Keith, Professor R. Langhorne, and Richard Langhorne. The Practice of Diplomacy: Its Evolution, Theory and Administration. — Hoboken: Taylor and Francis, 2013.

5. Міжнародні системи: типологія, структура, функції

Манжола, В. А. Міжнародні системи та глобальний розвиток: підруч. / В. А. Манжола, О. А. Коппель, М. Г. Капітоненко. — К., 2014.

Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник. — Київ: Центр навчальної літератури, 2015. — 556 с.

Міжнародні відносини та світова політика : підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Крушинський, С. П. Галака та ін. ; за ред. В. А. Манжоли. — К. : Знання, 2014. — 662 с.

Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / М. П. Требін. Л. М. Герасіна, В. Л. Потрібна та ін. — Харків : Право. 2016. — 540 с.

Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин. — К.: Центр навчальної літератури, 2019, 256 с.

Глобальні тренди міжнародних відносин. Монографія. К. : Вадекс, 2020. 524 с.

Перфільєва А.О. Посібник до вивчення курсу «Міжнародні системи та глобальний розвиток» / Навчальний посібник / А. О. Перфільєва. — 2016. — 32с.

Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. / П.М. Лісовський. — К.: Кондор-Видавництво, 2017. — 156 с.

6. Динаміка міжнародних систем

Манжола, В. А. Міжнародні системи та глобальний розвиток: підруч. / В. А. Манжола, О. А. Коппель, М. Г. Капітоненко. — К., 2014.

Соснін О.В., Воронкова В.Г., Постол О.Є. Сучасні міжнародні системи та глобальний розвиток (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник. — Київ: Центр навчальної літератури, 2015. — 556 с.

Міжнародні відносини та світова політика : підручник / В. А. Манжола, В. Ю. Крушинський, С. П. Галака та ін. ; за ред. В. А. Манжоли. — К. : Знання, 2014. — 662 с.

Теорія міжнародних відносин. Міжнародні відносини та світова політика: навч. посіб. / М. П. Требін. Л. М. Герасіна, В. Л. Потрібна та ін. — Харків : Право. 2016. — 540 с.

Вовк Р. В. Моделювання міжнародних відносин : навч. посіб. / Р. В. Вовк. — К. : Знання, 2012. — 246 с.

Перфільєва А.О. Посібник до вивчення курсу «Міжнародні системи та глобальний розвиток» / Навчальний посібник / А. О. Перфільєва. — 2016. — 32с.

Лісовський П.М. Міжнародні відносини: ментальність, геополітика, глобалізація : Навч. посіб. / П.М. Лісовський. – К.: Кондор-Видавництво, 2017. – 156 с.

Коппель О. А., Пархомчук О. С. Міжнародні відносини ХХ століття : навч. посіб. 5-те вид., розшир. і допов. Київ : Друк. двір Олега Федорова, 2019. 386 с.

Мателешко Ю. П. Теорія міжнародних відносин : навч. посібн. Ужгород, 2020, 156 с.

7. Виклики сучасній дипломатії

Berridge G. Diplomacy: Theory and Practice. 5th Edition. – Houndmills, Basingstoke, Hampshire ; New York Palgrave Macmillan, 2015.

Besada H., Kindornay S. Multilateral Development Cooperation in a Changing Global Order. – Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2013.

Bjola C., Holmes M. Digital Diplomacy: Theory and Practice. – Oxfordshire, England: Routledge, 2015.

В.В. Штучний Правові основи безпеки дипломатичних представництв як орієнтира зовнішньополітичної діяльності держави //Юридична наука. – 2013.-№8.- С.55-61

Шуміленко А. П. Сучасна міжнародно-правова практика здійснення функцій дипломатичних представництв / А. П. Шуміленко // Публічне право. – 2013. – № 3. – С. 119–126.

Піпченко Н., Макаренко Є., Рижков М. Цифрова дипломатія. Підручник. – К. : ВАДЕКС, 2019. – 318 с.

Світова гібридна війна: Український фронт, Національний інститут стратегічних досліджень, Київ, 2017, 145с.

Санніков С. Г., Воробйов В.І. Забезпечення безпеки дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні: роль та місце службово-бойової діяльності Національної гвардії України URL: <http://chiz.nangu.edu.ua/article/view/137013/166448>

Дипломатична та консульська служба: навч. посіб. / Я. Б. Турчин, Л. О. Дорош та ін.; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». — Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2018. 332 с.